

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer

in stane za Kranj 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Mesečna priloga

„Slovenski Tehnik“

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petlet-vrsto 10 vin. če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Politični del. ≡ ≡ ≡

□□□□

Tržiške občinske volitve.

Iz Tržiča.

Naš za «blagor» občine tako «neti» občinski odbor je vendar prišel do spoznanja, da vse zavlačevanje ne pomaga nič, in da se imajo kljub srčnim željam naših «prijateljev» Nemcev in nemškutarjev vendarle razpisati nove volitve. Kdaj smo že pozivali c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, naj vendar že enkrat naredi samovlastnemu gospodarjenju z občinskim premoženjem konec — zaman! Slavno glavarstvo se ni ganilo, pustilo je, da se je gospodarilo v občini, kakor se je hotelo in le «pravični» vladi se imamo zahvaliti, da se vrše volitve namesto pred letom šele sedaj. Seveda je tega zavlačevanja kriv v prvi vrsti naš občinski odbor, ki si ni upal razpisati občinskih volitev iz golega strahu pred slovenskim prebivalstvom; v drugi vrsti pa vendarle tudi c. kr. vlada. Občinska postava pravi, da je županstvo upravičeno zavleči volitve samo tri mesece; po preteku tega časa pa ima pristojna vladna oblast skrbeti, da se volitve čimprej razpišejo, oziroma prevzeti vodstvo občine v svoje roke.

Zgodilo se ni ne eno, ne drugo. A to je preslo, prebleli smo tudi ta udarec in faktum je, da se volitve vrše dne 26. t. m. v občinski pisarni. No, Tržič ni velik in zvedelo se je tudi za vzrok malomarnosti glede občinskih volitev od strani županstva. Čeprav se je delalo z uprav obćudovanja vredno molčecnostjo, vendar je prišlo v javnost sledeče: Naš «vrlji» župan oče Malj so se naveličali «težkega» županskega posla in so kratkomalo izjavili,

da ne sedejo nikdar več na županski stolec. To je sicer bilo očetu Maljju lahko reči, a težje je bilo našim «ljubim prijateljem» najti mu «vrednega» naslednika za županski stolec. Premisljevali so semintja cele mesece, a pravega niso mogli najti. Čim pa sta se na našem ozkem obzoru pojavili kar dve zvezdi kot kandidata za županski stol, razjasnilo se jim je lice — in županstvo je razpisalo volitve. In kandidata? Človek bi zardel sramu, ko bi ne bilo presmešno: eden je Julče Goeken, drugi pa «izvrstni» židar, popravljalec jezov, veliki podjetnik i. t. d. Jurij Bathelt. O delovanju teh dveh v korist občine pisali smo že dovolj, omenimo lahko samo to še, da ni bolj sovražnih oseb v Tržiču, kakor sta omenjena. Zdi se nam, da nemška klika je s tem, da ju je postavila za kandidata, hotela dokazati, da si upa vse in da naredi lahko, kar hoče. In v istini je to taka pljuska v obraz slovenskemu občinstvu, ki bi se dala — v slučaju, da se uresniči — izprati samo s krvjo.

V očigled tem dejstvom bi vsak razsoden človek mislil, da bodo odločilni slovenski možje zastavili vse svoje moči, da vendar že enkrat podedo naduto, ošabno nemško gospodstvo. A nič manj kot to. Zalostna resnica je namreč, da se dosedaj, ko so volitve že pred durmi, še ni brigal nihče zanje, da za razpisani dan volitev razen par izjem nihče ne ve. To je malomarnost brez primer. Vendar pa se mi tudi temu ne čudimo; saj ni postavljena niti kandidatna lista in eden najodličnejših rodoljubov se je izjavil, da je najbolje, če ostane vse pri st. em, to je, Nemci naj gospodujejo in uživajo naše davke, nakladajo naj nam na križ doklado na doklado, bomo že pretrpeli, saj smo trpeti vajeni. A temu ni tako. Nižji sloji stočejo pod težkim jarmom nemškega, dokazano «iz-

vrstnega» gospodarstva, in če se ne bo nihče brigal za nas, zna priti čas, ko homo korenito pometli z vsem, kar je proti nam. In zato kličemo danes vsem vplivnim ljudem, ki res še čutijo slovensko-narodno: na delo, še ni vse izgubljeno!

Govori se pa še drugo po Tržiču. Javna tajnost je, da so gotovi ljudje, ki pač pri kozarcu vedno povdarjajo, da se ne boje nikogar, in da niso od nikogar odvisni, izjavili, da niti volit ne bodo šli. Odločno jih svarimo pred tem korakom, in nasproti njihovi izjavi obljubljam, da bomo brezobzirno objavili njihova imena po vseh slovenskih listih, da izve tudi širša javnost, koliko in kako zaslonbo ima narodna zavest v Tržiču med boljšimi in priznanimi Slovenci. Nasproti pa prosimo vse svoje pristaše, naj poskušajo pridobiti kogar morejo, saj se gre za našo sveto stvar. K delu naj jih podžiga oholost naših sovražnikov, ki že sedaj vpijejo, da se jim letos posreči zmaga na celi črti. Torej tudi tretji razred naj pade v njihovo žrelo! In to naj nas pusti mlačne? To naj mirno trpimo? Nikakor! Vsi na volišče v četrtek! Pokazimo, da je naša mirnost le navidezna in traja le toliko časa, dokler se pusti naše pravice v miru. Otresimo se ozirov; če se naši nasprotniki ne ozirajo na naše težnje in želje in nam nakladajo vedno več in težjih bremen, je naša sveta dolžnost, da se mi otresemo njihovega jerobstva in pokažemo, da smo na svoji zemlji svoji gospodarji. Stori prihodnji četrtek vsak svojo dolžnost s tem, da voli naše kandidate, in zmaga je naša!

Radi komodnosti...

Uradno se razglasa, da se ime postaje Lesce-Bled s prvim oktobrom t. l. izpremeni v ime Lesce. To je odredba, ki kaže avstrijski birokratizem v

PODLISTEK.

Z železnice.

A. G.

Gospod Miao se je po navadi tri-, štirikrat na leto vozil na Dunaj in z Dunaja nazaj v domovino — v Mačjo dolino.

Železnica, ki se cepi od glavne proge do Mačje doline vozi neki z neznano brzino. Gospod Miao je sedel v vozu drugega razreda. Potegnil je uro iz žepa in vzdihnil: «Ena ura je že čez določeni čas in še bo ena ura ali pa še dve, predno bo ta mlin, ki leze kakor mrtvoudni polž, pripihal na cilj.»

Sopihal je, ali to mu ni dosti pomagalo, vzel je iz kovčega steklenico z rumom in si nalil kozarček, prijel je zopet za knjigo, ki je ležala zraven njega na blazini «Fin de Siecle» — tola nobena reč mu ni mogla pregnati slabe volje, katero mu je vzbudila počasna železnica. Gospod Miao je ljubil vse na: eden — dva — tri! Pa tudi kake družbe se ne dobi na tej poti — se je začel jeziti — seve, kdo pa se bo vozil v Mačjo dolino.

Danes ne bi bil izbirčen; na drugih progah se mora človek jeziti, da nima miru in prostora, danes pa bi bil zadovoljen — vem in če bi mi tudi sedela nasproti kakšna sedemdesetletna Rebeka.

Ne vedoč kaj početi, se slednjič vsede v kot in zadremlje.

Pa tudi spati ni mogel dolgo. Ko se prebudi, mu vdari na nos prijeten vonj; to ga spravi na noge. Hitro kakor blisek skoči do vrat in pogleda na hodnik, iz katerega je bil vhod v dva druga oddelka. Gleda, gleda — voha — aha — tukaj je vstopila ena dama. No, zdaj sem pa rešen — misli sam pri sebi in stori korak naprej, da bi se prepričal o vnanjih prednostih njegove družbe. Toda sreča mu ni bila mila. V drugem oddelku je bil pač nekdo, ali zagrinjalo na vratih je bilo tako diskretno pritegnjeno, da ni bilo tudi najmanjše odprtine, ki bi bila izdala, kdo in kaj in kako je v zaprtem vozu.

Vraga — si je mislil gospod Miao — ravno zdaj sem moral zaspati, kaj me je neki motilo — in ravno zdaj, oh, to je smola — če bi jo bil vsaj videl — ta vonj — kaj je pravzaprav to — vijoličin duh ni — rožmarin tudi ne, Eau d' Cologne tudi ne, to je kaka moderna francoska dišava, ki jo rabijo samo dame iz boljših hiš. To je smola! Ko bi jo bil vsaj videl vstopiti!

Začel se je razburjati in jeziti obenem, hodil je gorindol in si domišljeval, na kakšen način bi izvabil v njegovi domišljiji za sivim zagrinjalom sedečo damo.

To ni kar kaj navadnega, je začel nadalje fantazirati; zakaj se je zaprla, ali je vedela, da je še kdo tukaj v tem oddelku? Mor. biti me je še celo videla in moja okrogla postava ni našla dopadajenja v njenih očeh in zato se je zaprla, da bi je ne motil.

Zopet mu je udaril fini vonj v nos. Kakšen vonj je vendar to — vsaj precej poznam take reči — te pa ne morem razločiti — na vsak način je to fini vonj.

Kakšna rožica mora to biti s tako dobrim okusom?

Kaj pa, ko bi bila kakšna stara teta? Skoro mu je šinila rdečica v obraz — ko je pomislil, da bi se tako prevaral. Ne, to ni mogoče — se je potolažil — stare dame ne rabijo takih dišav.

V njegovi domišljiji se je začela razvijati krasna slika lepe sopotovalke — tako trdosrčne, da se je zaprla — in ne le to, ampak tudi zagrnjala steklo na vratih, tako da je ubogi gospod Miao stal pred vrati kakor grešna duša, ki čaka odrešenja. In čakal je, kdaj se bo zaslislalo zapeljivo šumenje svilenih kril, kdaj bo ozka ročica vzdignila tisto famozno zagrinjalo. Že je videl v domišljiji koketni obrazek — začel je ugibati, ali je črna, ali je blondinka, oh, ali pa je še celo rdečelasa. Zadržal je mu ne bilo po volji. Zelel je, da bi bila blondinka z lepimi kot potočnica modrimi očmi, za modre oči bi bil šel v ogenj gospod Miao — in vitka bi morala biti — malo okrogla — pa ne prevleč in ozko majhno nožico v lakastih črevljih — to je njegov ideal.

Pridi vendar ven — se je rotil sam pri sebi — nazadnje je še kakšna nuna.

Nč ni res — nune ne rabijo dišav.

Začel se je oddihavati — ženske so radovedne, si je mislil — morebiti ne ve, da sem jaz tukaj.

vsej njegovi nagoti, birokratizem, ki vlada nad akti, kateremu so pa življenjske potrebe ljudstva popolnoma neznane.

Če se vprašamo, ali je kak merodajen razlog za to nespametno izpremembo imena, moramo odločno izjaviti, da ni prav nobenega. Če je kak uradnik v svoji nepazljivosti pri kaki pošiljki zamenjal ime postaje, to vendar še ni razlog, da bi se moralo ime postaji izpremeniti, ko je slučajno še ena postaja, ki nosi edino ime Bled. Zakaj se pa pri tej novi postaji ni napravilo ime Bled-Rečica ali kaj podobnega?

Ali se tistim vladnim organom, ki so izdali to odredbo, sploh sanja, kaj so prizadeli ne le Lescam, temveč vsej okolici na levem bregu Save s takim nepremišljenim korakom? Že sedaj se je tok tujcev, od katerih večinoma živi vas Lesce z okolico, obrnil radi nove bohinske železnice na levo stran Save, od sedaj pa, ko niti ime postaje ne bo več pričalo o bližini Bleda, sploh noben tujec, ki ne pozna Gorenjskega, ne bo več izstopil v Lescah in vsi oni mnogoštevilni vozniki, ki so dopuščajo imeli vedno dosti opravila, izgube svoj zaslužek, pridejo ob kruh, da ne govorimo o gostilničarjih, trgovcih i. t. d.

Gospóda, ki vam je izročena uprava države, ali se to pravi vzgajati duh patriotizma med ljudstvom, če radi komodnosti par uradnikov gospodarsko uničite celo pokrajino? In če bi to vsaj koristilo Bledu, bi že ne rekli kaj zoper to, saj bi se s tem ojačila druga občina.

Toda ravno nasprotno! Vasi Zeleče in Zagorice blejske občine imata od novega blejskega kolodvora istotako daleč kakor od Lesca, in vendar sta ti vasi središče tujskega prometa na Bledu in želita, da ostane staro ime postaje. Vložile so se prošnje iz blejske, leske, begunjske, radovljske in breznjske občine, da bi se postajno ime ne izpremenilo, toda naša modra železniška uprava jih je vse vrgla v koš...

Brezvestno se igrate z ljudstvom. V birokratski kratkovidnosti, ki je morda celo združena z zlobnostjo, ne morete soditi, kako gospodarsko škodo provzročate s svojimi naredbami; zato ljudstvo ne more imeti zaupanja v tako vlado, zato narod godrnja in sili vedno bolj v tabor — socialnih demokratov.

Se je čas, da se odredba izpremeni! Če vam je mar blaginja ljudstva, storite to!

Kmetijska šola na Gorenjskem.

II.

Vsak kulturni zavod mora imeti gotov namen, natančno načrtano pot, od katere se niti najmanj ne sme oddaljiti, če hoče doseči svoj smoter.

Namen kmetijske šole bodi: vzgojiti praktične, umne kmetovalce ne pa graščinske valpte.

Praktičen! V tej besedi je zapopadeno vse. Ne dá se tajiti, da je praktičen le oni, ki si zna iz

svojega položaja kovati blagostanje in si ustvariti stanu primerno udobnost. Praktično je, kdor si zna vse svoje delovanje tako urediti, da napreduje in da je tudi drugim za vzgled. Praktičen je kuhar, ki zna iz cenih jestvin pripraviti dobro jed.

Najbolj pa potrebujemo praktičnih, umnih kmetovalcev. Za izobrazbo vsake stroke delavcev je dandanes boljše preskrbljeno, kakor za izobrazbo kmetov. Za celo Kranjsko, ki je gotovo izključno kmetijska dežela, skrbi, če sploh skrbeti more, ena sama kmetijska sola, ki pa povsem nikakor ne odgovarja naraščajočim potrebam praktične kmetke izobrazbe. — Ne dá se tajiti, da smo kmetje v napredku, v sedanjem času napredka, daleč zaostali za drugimi deželnimi produktivnimi stanovi. Ne dá se tajiti, da so ravno oni, t. j. poslanci, deželni in državni, vse premalo obračali pozornost na strokovno izobrazbo nas kmetov, ki smo v naši deželi gotovo prvi produktivni stan. Zakaj se ne brigajo za kmeta, o tem razmišljajo in pišejo dovolj drugi listi, zato moja naloga ni pisati o tem.

Gotovo je, da smo kmetje zelo oskrobnici in gledamo vsako novotarijo z največjo nezaupnostjo. Če se komu posreči na polju kmetijstva novo upeljano podjetje, premotriva je z najboljšim drobnogledom in če le kje tiči madež, že se napravi iz njega velika gnojna jama, in posledica tega je, da se vsakemu pokaže v veliki luči le nedostatek, dočim se dobra stran ravnodušno prezre. Če se pa kako podjetje vsaj deloma ponesreči, potem je gotovo pokopano za desetletja, četudi bi je bilo možno z majhno preosnovo napraviti koristnim.

Glavno ulogo pri starokopitnem kmetijstvu igrajo še danes predsodki. Tudi kmetje smo prišli v dobo kemičnih izdelkov, v dobo umetnih gnojil; toda žal nepripravljeni. Ker ravno v rabi umetnih gnojil nismo praktično izvežbani, greši se mnogo na račun te novosti, in marsikdo, ki je kot lajik pričel uporabljati umetna gnojila, se danes s studom obrača od njih, seveda neopravičeno. Ker je enkrat nezaupen, ga bo tudi težko v teku let pripraviti do tega, da bi se zopet poprijel tega za kmetijstvo skoro neizogibnega sredstva. Gotovo je, da tak nezaupnež, posebno če ima še nekaj ugleda med sokmetovalci, potegne za seboj tudi druge in po kratki luči nastane zopet poprejsnja tema.

Gospodarski del.

□□□□

Narodno gospodarstvo.

Vrste produkcije.

(Nadaljevanje.)

2. Združenje in delitev dela pri produkciji.

Sestavljeno združevanje ali delitev dela v pravem pomenu besede lahko delimo v dve vrsti:

1. Delitev raznovrstnega pridobitinskega delovanja z ozirom na potrebe, na snov, na orodje, na tehnično delovanje med posameznimi osebami ali raznimi kraji. V vasi je

«Razumem, gospod! In potem ga pošljete med hudiče, kajne!»

«Tega še ne vem, kaj da storim z njim, in raditega sem poklical tebe. Hočem ga namreč spraviti nazaj v svoj grad in ga poplačati tam. Toda to se razume, da z menoj kar tako prijateljsko ne pojde, treba bode pač s silo. Zatorej želim, da mi ti preskrbiš neko ladjo, ki bi plula za dobro plačo v Antivari. Menim, da v luki gotovo najdeš katero, ki kupčuje z bombažem ali kaj enacega. Seveda mora biti precej velika in močna, ker mora pluti čez sredozemsko morje. Ako je vreme ugodno, lahko prispe v Antivari v petih ali šestih dneh, kjer bi jo že pričakoval jaz. Namenjen sem namreč odpeljati se že jutri in oni bi dospeli dan ali dva dni pozneje tja. Torej, ali mi moreš preskrbeti tako ladjo, zastoj se ne bodeš trudil.»

«Menim, da ne bo pretežko, saj ladij je v pristanišču dovolj in z mnogimi mornarji sem dobro znan. Jaz odidem takoj, do opoldne se vrnem in vam sporočim kako in kaj!» Pietro se je priklonil in odšel, Viktor pa si je veselja pomel roki in zaživžgal.

Proti opoldnevu se vrne Pietro. «Gospod milostljivi, ladjo sem preskrbel. Na njej je dvanajst mornarjev. Za plačo se dogovorite sami z Giussepom, ki je poveljnik na ladji, a da vam izvisijo vse, kakor jim zapoveste, bodite uverjeni, ker jih poznam, moji prijatelji so. Odplujejo lahko, kadar hočete, tudi takoj nočaj, ako že vjamemo tega ničvredneža,

gostilničar večkrat obenem mesar, pek, trgovec, trafikant, poštar i. t. d.: v mestu je po navadi vse to ločeno; mesar, pek, gostilničar i. t. d. so tu raznovrstni stanovi. Tudi pri državni upravi vidimo tako delitev.

2. Delitev dela v ožjem smislu skuša vsa opravila, ki so potrebna za kak izdelek, kolikor možno razkosati in take posamezne dele poveriti posameznim osebam. V vsaki tovarni lahko vidimo polno zgledov za to delitev.

Delitev dela pomnožuje produktivnost dela na neverjeten način. Vzrokov za to je več.

1. Najbolj zamotano delo se pri delitvi razdeli v več prostih premikanj, ki so posamezno prav lahka, kar produkcijo zelo ojačjuje. Slednjič se celo pride do take točke, ko je delo tako enostavno, da ni treba več človeka zraven, temveč ga lahko nadomestuje stroj.

2. Delitev dela pospešuje spretnost pri posameznih poklicih. Človek, ki vedno opravlja isti posel, ga gotovo opravlja hitreje in boljše, nego tisti, ki vedno menjava svoje delo. A. Smith navaja za vzgled izdelovalce žrebljev, ki morejo na dan napraviti do 2300 kosov žrebljev (primerjaj žrebljarje v Kropi, Kamni gorici in Železnikih), dočim jih kovač, ki le časih izdeluje žreblje, napravi komaj 800 do 1000 na dan, kovač, ki poprej ni izdeloval žrebljev, le kakih 200. Kako vaja, oziroma vedno isto delo upliva na spretnost, vidimo tudi lahko pri računskem uradniku, kateremu je seštevanje največjih števil prava igrača.

3. Prihranek na času. Delavcu ni treba vedno menjavati prostor in orodje; on opravlja vedno svoje posebno delo in rabi vedno isto orodje, ki torej nikdar ne počiva.

4. Skrajšanje učne dobe. Čem enostavnejše je delo, katero mora kdo opravljati, tem lažje in v tem krajšem času se ga nauči; saj so še vedno veljavne besede Say-eva: Najkrajša pot do cilja se najde najlažje, če je cilj sploh blizu in se ga ima vedno lahko pred očmi.

5. Delitev dela omogočuje, da vsak dela po svojih zmogljivostih in da se tudi slabotnejši, starci in otroci lahko uporabljajo pri produkciji, kar opazujemo zlasti pri domačih obrtih.

Ne smemo pa prezreti tudi senčnih strani, ki so združene z razvito delitvijo dela. Te slabe strani opazujemo najbolj jasno v velikih mestih. Korenina vseh tiči v tem, da delavec dela neprestano le eno reč in tako postane preveč enostranski, navadni stroj. Njegova duševna moč gine, delavec ne more prestopiti od enega dela k drugemu; kajti zna le, kar se je naučil, drugega nič. Ob času gospodarskih kriz je to silno nevarno za delavca, ki zna samo nekaj enega dela, ne pa vsega. Ravno ta napaka se pokaže takrat, kadar delavec po kaki nezgodi izgubi delo.

Industrijska delitev dela časih tudi ovira naravno delitev pri opravljenih, ker ženi vzame njeno naravno opravilo pri gospodinjstvu in pri otrokih ter jo tira v tovarno.

Da se tem slabostim odpomore, treba je delavni čas skrajšati za toliko, da se duh preveč ne napne in slednjič otopi. Deseturni delovni del se mora smatrati popolnoma zadostnim tam, kjer je delo zelo razdeljeno. Če je delovni čas krajši, ostane delavcu več časa, ki ga lahko porabi za nadaljno dušno in telesno izobrazbo; zato so v delavskih krajih zelo priporočati izobraževalna društva pa tudi telovadba, da se človek povsod enakomerno razvije. Ustanavljanje telovadnih

ker pomagala bosta tudi dva mornarja. Seveda se bo moralo to zgoditi v noči. Zvezemo ga in ga v kaki vreči prinesemo v čoln, ki bode čakal daleč od pristanišča, ker v luki to ni mogoče. Vsako ladjo namreč pregledajo, predno odpelje in zato ga bodo naložili na ladjo šele na prostem morju. Čoln, v katerem bosta dva mornarja, ga potem pripelje k ladji. Giuseppe pride popoldne k vam, da se dogovorita.»

«Ze dobro! Ko se povrne Gizek, bodemo govorili dalje o tem. Tu imaš za sedaj.»

V Pietrovem žepu je izginil mošnjček zlatov. Hvaležno se je priklonil in zaklical:

«Gospod milostljivi, ako ga ne dobi nihče drug, ga dobim jaz tega nesramneža, ki ni vreden, da se vrže gladnim psom!»

Med tem pa je vstopil Gizek.

«Kako si opravil?» ga je hitro poprašal Viktor. «Dobro, gospod! Vem, kje se je nastanil, prav v neki navadni hiši. In ondi sem dobro znan, lahko ga zasačite, kadar hočete. Jaz vam pri tem prav rad pomagam.»

«Ze dobro. Tu imaš za pot. — Sedaj pa idi s Pietrom, ki ti bo povedal, kaj naredimo z njim, in sicer še nočaj. Seveda bodem pri stvari tudi nekoliko navzočen, pa saj vem, da sami vse dobro uredite.»

«Ne bojte se, gospod milostljivi, vse se zgodi, kakor ste zapovedali.» Služabnika sta odšla zadovoljnega obraza, Viktor pa je bil vesel, kakor še malokdaj v življenju.

Začel je mrmrati nekaj iz «Vesele vdove» — pa vse zaman.

Kar naenkrat zasliši tanak glasek — beu, beu, beu! No, zdaj pa vem, si misli — kak mopsel je že notri — in, predno je še utegnil izustiti osebno sovrašтво za mopsne, se zasliši «Mačja vas!»

Gospod Miau se vstopi hitro ves razburjen pred vrata in čaka kaj in kdo je bil vzrok vseh njegovih v tem dolgem in kratkem času prebitih dvomov. Vrata se odpro in venkaj se privali debela masa v črnih hlačah, sivem suknjiču, zeleni kravati in rjavem klobuku s kovčgom v roki in po hodniku se razlije zadušljiv duh vseh mogočih dišav tega sveta.

«Gospod Pimperlimpim se predstavi ponižno gospodu Miau: «Potovalec v dišavah iz Galicije — morebiti potrebujete kaj od teh stvari. — Patschuli, Reseda, Concentré au fleurs, Heliotrop, Viola i. t. d., i. t. d.»

Opat Saba.

Spisal B. Sergjejev. Konec.

«Da, prav imaš, to ni človek, ki bi imel kaj srca — toda dovolj ti bodi to, kar sem ti povedal, dasiravno je učinil še mnogo drugega, ki ni nič manj nesramno in lopovsko. In tega človeka sem danes srečal tu v Aleksandriji. Poslal sem za njim Gizeka, da ga zasleduje in izvoha, kje da se rastani, ker ga moram dobiti in ga poplačati. Razumeš?»

društev v industrijskih krajih je neprecenljivega pomena za tovarniške delavce. Zato je gotovo hvalevredno, da se je ustanovil „Sokol“ na Jesenicah, na Javorniku, v Zagorju i. t. d. Tudi naj bi se delavec, kateremu je skrajšan delavni čas, navajal na to, da skrbi za rodbinsko življenje doma, da svoje otroke vzgaja pošteno.

Pogoji za delitev dela so pri raznih vrstah produkcije različni. V splošnem lahko trdimo to-le:

1. Če naj bo delitev dela uspešna, mora se tudi delo lahko razdeliti v posamezne dele, katere opravlja posamezni delavec. Tako je pri poljedelstvu za delitev merodajen letni čas, ne moremo pa dela razdeliti tako, da bi en delavec vsako leto le sejal, drugi zopet le žet, tretji oral i. t. d. Tudi pri takozvanih umetelnih obrtih se delo radi enotnosti ne more razdeliti med več oseb. Cimbolj se razvijata znanost in tehnična izobrazba, tembolj se širi delitev dela. Tako nahajamo sedaj že pri zdravilstvu in pri tehniki najraznovrstnejše specialiste.

2. Vsak specialist prevzame s svojo posebno stroko tudi nevarnost, da mu delo spodleti; zato je treba pri delitvi dela posebnega podjetnega duha.

3. Če hoče kdo n. pr. prodajati le kake posebne stvari, mora za to tudi imeti zadosti odjemalcev; trg ali razpečališče mora biti zadosti velik. Na kmetih ne bo nihče otvoril prodajalne samo za otroške igrače; prodajalne dragih kamenov nastajajo samo v velikih mestih, kjer se more pričakovati, da je dovolj oseb, katere si lahko privoščijo tako razkošje.

4. Delitev dela pa zahteva tudi dosti veliko glavnico, ker z delitvijo se produkcijo zelo pomnoži, za kar se pa porabi mnogo surovin in kar povzroča velike delavske mezde.

Z delitvijo dela so nastali razni poklici. V objektivnem zmislu razumemo pod tem imenom gospodarska delovanja, ki so med seboj enaka n. pr. črevljarska dela, v subjektivnem zmislu pa ono gospodarsko delovanje, ki daje redno preživljanje. Število poklicev vedno bolj narašča, čim bolj se širi omika. V Avstriji se je naštelo leta 1890 pet poklicanih razredov, ki se razdele v 29 skupin in 173 vrst poklicev.

Govori se tudi o stanu, če je s poklicem združena posebna zavest, da se pripada k temu ali drugemu poklicu (n. pr. vojaški, uradniški, rokodelski, trgovski stan). V prejšnjih časih je tudi pravo razločevalo razne poklice, s katerimi so bile združene posebne zasebno- pa tudi javnopravne pravice (privilegiji). Ko so se porazgubile te posebne pravice, je vendar še ostala delitev po raznih stanovih.

Če motrimo poklicne skupine s stališča, katero zavzemajo v družbi, kak upliv imajo v državi in kako moč v gospodarskem oziru, pridemo do delitve po razredih. Čim več velja v družbi bogastvo, čim večjo moč in upliv dobiva posest v družbi in državi, tembolj odločilen pomen dobiva moment posesti pri razdelitvi v razrede.

Veliki industrijalci in mali obrtniki pripadajo pravzaprav istemu poklicu, ločijo se pa po velikosti posesti. Enakost poklicev gine, razredi se družijo in organizujejo v dva bojna tabora, v tabor posedujočih in tabor nema-

ničev. Glavnica in delo sta bojna klica, ki značita nasprotstvo med razredi.

Smrkavost.

Iz peresa slovenskega živinozdravnika.

II.

Konj nalezne smrkavost navadno naravnost od smrkavega konja. Posebno nevarna za okuženje je nosna izceja (smrkelj), ki se prav lahko zanese od živali na žival, posebno če se konja vohata ali ližeta. Kaj rada raznaša bolezen tudi kužna snov (gnoj), ki se nahaja pri takozvani črvivosti v kožnih ugnidih. Opazuje se često, da živali ne prideta naravnost v dotiko, da pa se v kljub temu prenaša smrkavost od smrkave živali na doslej zdrave konje po raznem erodju, katero je onesnažila smrkava žival, na primer: konjska oprava, plachte, razne posode za krmljenje in napajanje, krtače in stelja. Bolezen se zelo razširi, ako je okužen gostilniški hlev, v katerega se postavljajo konji iz raznih krajev, in če se napaja smrkava žival pri skupnem napajališču, kjer se potem drugi konji s smrkavim bolne živali okužijo.

Navadno obolijo najprej pluća, kar si razlagamo na ta način, da zdravi, poleg smrkave živali stoječi konj vdihava z zrakom kužno snov. Pojavi pa se lahko smrkavost tudi najprej na koži, ako obični kužna snov na njej in se vgnezdi v malih ranicah. Kožna smrkavost se imenuje tudi črvivost. Od obolelega dela raznaša kri in mlečne žilice kužno snov po celem telesu.

Znamenja bolezní so različna po tem, če se bolezen hitro razvija ali pa dolgo trpi. Prve znake smrkavosti ljudstvo navadno prezre, posebno pri dolgo trajajoči smrkavosti, ki se vleče mesece in leta.

Sum na smrkavost obrača najprej, kakor že pove ime bolezní, smrkelj, to je nosna izceja. Ta smrkelj teče navadno le iz ene nosnice, barve je sivo-belkaste, slizav in vlečljiv, pozneje mu je barba siva ali zelenkasto-zolta. Smrkelj se oprjemlje nosnic in tam osuši v kraste. V sluzni kožici nosu se nahajajo mozoljčki in gnojne ugnide, ki se širijo in prehajajo druga v drugo. Kljub dobri krmi konji hušajo in medlijo ter so slabotni; dlaka je suha in zmrsena (kuštrava); pridruži se slab in zamolkel kašelj, težko dihanje in krvavenje iz nosu. Očesna vezna kožica oteče, zleza med spodnjo čeljustjo oteče za oreh ali kokošji jajec debelo, je trda in neobčutljiva. Velike oteklíne nastanejo na prsni, trebuhu in nogah.

Spoznanje smrkavosti je posebno v začetku bolezní večkrat zelo težko. Neveščaki zamenjavajo smrkavost z navadnim nosnim nahodom, smoliko (grčami) in različnimi izpuščaji. Neozdravljivost, neprestano hušanje in nalezljivost pa svedočijo, da imamo opraviti s smrkavostjo.

Vsako zdravljenje te kužne bolezní je brezuspešno in zato postavno strogo prepovedano.

Postava prepoveduje, da se imajo vsi smrkavi konji nemudoma pobiti. Kakor hitro opazi uradni živinozdravnik pri konju znake, ki utemeljujejo sum smrkavosti, pusti konja ceniti in takoj usmrtiti. V slučaju, da žival ne bi bila smrkava, dobi posestnik odškodnino, drugače pa ne. Celo telo, kakor tudi

koža smrkavega konja se ima tako pokončati, da je vsako razširjanje bolezní izključeno.

Meso smrkavih konj je zdravju nevarno in ostudno.

Vsi konji, ki so prišli s smrkavim konjem v tako dotiko, da bi se bila smrkavost lahko nanje zanesla, se morajo v posebnih prostorih držati pod živinozdravniškim nadzorstvom, in se šele po preteku dveh mesecev, ako tedaj ne kažejo nikakih znakov smrkavosti, pripustijo v javni promet. Rabiti se smejo taki konji samo v kraju samem za domača dela.

Tedenski sejem v Kranju dne 9. septembra 1907. Prignalo se je — konj, 93 glav domače goveje živine, 36 glav hrvaške goveje živine, 2 domačih telet, — hrvaških telet, 22 domačih prašičev, 45 hrvaških prašičev, — koza, — domači kozli, — hrvaških kozlov, 1 domača ovca in — hrvaških ovca. — Pšenica po K 10.75, proso po K 7.—, rž po K 8.50, oves po K 8.—, ajda po K 9.25, fižol po K 12, mandalon po K 9.50, koks po 12.50 in krompir po 4.50 za 50 kg.

Nekaj o mesarjih in cenah živine. Na Goriskem so padle cene živine na sploh za 25 do 30%, cene mesa so pa še vedno stare. Župan v Gradiški je povabil vse mesarje k sebi ter jim prigovarjal, naj z ozirom na znižane cene živine znižajo tudi cene mesa. Toda mesarji se niso zmenili za to. Neki V. Movia je sklenil odpreti novo mesnico, v kateri bode prodajal meso po 1 K 12 vin. in 1 K 20 vin. kilogram. To bo na mesarje bolj vplivalo kakor županovo prigovarjanje.

Umetnost in književnost

□□□□

Matica Hrvaška v Zagrebu je imenovala c. kr. davčnega asistenta g. Zdravka Novaka svojim poverjenikom za mesto Kranj in okolico. Članarina znaša na leto 3 K, za kar se dobi 7 do 8 krasnih, deloma ilustriranih knjig. Vsak, ki želi dobiti letošnje knjige, naj se zgleda do 3. oktobra pri omenjenem poverjeniku med pol 8. in pol 9. uro zvečer v «Narodni čitalnici», in sicer vsak torek, sredo in soboto do imenovanega dne. Vnanji člani pošiljejo lahko tudi članarino po poštni nakaznici ter napišejo natančen naslov in stan.

Novela in črtice. Spisal dr. Ivo Šorli. To je najnovejša knjiga, ki je pred kratkim izšla, ter je natisnila in založila tvrdka Kleinmayr & Bamberg. Poleg Cankarja je med sedaj živečimi pisatelji najbolj marljiv dr. Ivo Šorli. Sicer imamo dosedaj le troje njegovih del v posebnih knjigah, vendar je tudi objavljenih nekaj njegovih spisov v «Ljubljanskem Zvonu» in «Dom in Svetu». Priznati moram, da sem z veseljem in zanimanjem vzel imenovano knjigo v roke. In nisem se varal. Snov njegovim črticam, novelam in studiji je zajel pisatelj iz življenja našega ljudstva. Osebe in dogodki so opisani tako, kakršne najdemo v resnici v življenju. Slog njegov mi dopade, jezik je gladek, metoma prepleten z duhovitimi izrazi, a vendar tako preprost, da ga lahko ume čitatelj. Prepričan sem, da bodo radi segli ne le inteligentni krogi po tej knjigi, ampak je tudi radi brali tisti ljudje, ki iščejo v branju le razvedrila. Toplo je priporočamo našim knjižnicam po deželi. Okusno in elegantno vezana knjiga, ki stane 3 K 60 v. pa bo delala kras vsaki knjižnici.

Trgovski koledar za leto 1908 je dotiskan, ter ima raznovrstno vsebino. Koledar sta uredila g. dr. Rudolf Marn in knjigovodja g. Silvester Škerbinec. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin. Naroča se pri slov. trgovskem društvu «Mercur» v Ljubljani.

Dijaško podporno društvo «Radogoj» v Ljubljani je izdalo poročilo o delovanju za poslovna leta 1893/4 do 1905/6. Poročilo se s hvaležnostjo spominja ustanoviteljev tega društva, posebno slovenskega mecena Josipa Gorupa pl. Slavinskega, ki je dal podlago za to društvo z 10.000 K. Samoobsebi umevno, da so temu zgledu sledili drugi posnemovalci tako, da je glavnica narasla že koncem prvega leta na 34.132 K. Društvo je navezano na podpore različnih zastopov in zavodov, pa tudi na darove posameznih rodoljubov.

Dopisi. □□□□

□□□□

Iz Železnikov. V torkovem «Slovencu» se je skorajzila zopet neka oseba našega trga na noge in se s svojim nerodnim peresom obregnila naše pošte. Moziček se je zaletel najprvo seveda v g. Lotriča — kakor po stari navadi — ob katerem sta si že svoječasno g. kaplan Lavtar in naš gosp. župan, vsak po enkrat, polomila roge, pri tem samoobsebi umevno ni pozabil tudi drugih dijakov. Celo čašo jeze pa je razlil na tukajšno gospodično pošto upraviteljico. Priromal je moziček na dan z različnimi lažmi. Očita ji, da ni postrežljiva nasproti strankam in da pred časom zapušča urad. — Resnici na ljubo pa bodi samo toliko povedano, da je tukajšnja pošta upraviteljica jako marljiva

XI.

V stolpu dupskega gradu je ležal na trdih kamenitih tleh v težkih verigah opat Saba. Upadlo mu je lice in težko je sopal, videlo se je, da je z njegovim življenjem pri kraju.

«Kaj si me klical, pes sivolasi!» je zarohnel nad njim Pepo, ki je prišel k njemu in ga silovito oplazil z bičem črez obraz.

«Milost, Pepo, milost! Ne ubij me prej, dokler ne razodenem zadnje skrivnosti vsem grajskim. Pepo, prosim te, pokličí jih — potem pa me ubij, saj je itak pri kraju z menoj.»

«Prokleti pes, tvojih skrivnosti tudi ni nikdar konec!» je zarohnel Pepo in odšel.

Graščak Viktor, Emanuel in Loti so bili v jedilni sobi, ko jim je naznanil Pepo Sabatovo prošnjo.

«No, ugodimo mu zadnjo prošnjo in poslušajmo, kaj hoče!» je poprosila Loti in se ovila Emanuelu okoli vratu.

In odšli so v stolp, vsi tudi Pepo.

Saba pa je pričel s hresčecim glasom:

«Poklical sem vas — v teh zadnjih trenotkih mojega življenja — da vam razodenem skrivnost — ki me je vedno bolj vžigala — za pogubo vašega gradu, kakor strasti — do deklet. Res je — da sem želel si tudi teh — a glavni vzrok to ni bil — radi katerega sem želel ugonobiti — ves dupski grad in — tudi tebe, graščak Viktor. — Ni vam znano — kje, da mi je tekla moja zibel — kdo so bili moji roditelji — nič ne veste — le to znate — da sem menih Saba, ki je — nakopal vaši rodbini — toliko gorja. — Luč sveta sem zagledal v — Genovi na Laskem — kot nezakonski sin — lepe igralke Margarete Rotove.

Moja mati je imela — poleg mene tudi nezakonsko hči Hildegardo — bila sva otroka enega očeta — ki pa je bil bogataš in plemenitaš — ter se je radi tega sramoval vzeti v zakon — mojo mater — s katero je imel ljubavno razmerje. — Poročil se je z drugo, bogatejšo — in iz tistega zakona si ti, graščak Viktor — moj — polbrat.»

Vsi so prebledeli kot stena, a Saba je nadaljeval mirno:

«Da — otroka enega očeta pl. Štefanija sva — le ta razlika je med nama, — da je mene pahnil, ko sem ga prosil nekoč podpore — pahnil kakor psa — na cesto, — a tebi izročil vse svoje premoženje. — Moja mati je umrla žalosti — dasiravno ji je obljubil, — da bodem jaz tako njegov dedič, — kakor ti, — a bil je nesramnež in — prevaril je mojo mater. — Iz siromaštva sem stopil v samostan, — dasiravno nisem imel nikakega veselja — in poklica za to življenje. Čakal sem, da umrje — tvoj in obenem moj oče — misleč — da postanem, kakor je obljubil — moji materi — dedič, a varal sem se. Vse je padlo v tvoje roke in — tedaj sem spoznal varljivost in goljufivost sveta — začel sem sam varati in goljufati — uživati življenje. — Ko pa sem — izvedel — da bivaš ti v tem gradu — hotel sem se maščevati — in izkušal na vse načine pogubiti — tvoj rod. — Torej — moj polbrat — jaz ne morem več — čutim, da se bliža smrt — rešiteljica ...

Povedal sem — kar sem želel — tu v — notranjem žepu halje — najdete še eno — ljubimsko pismo — tvojega očeta — proti moji materi. Ne — morem več. — — — Spominjajte se — kako — nesrečno — je živel — opat Saba —»

uradnica in da točno drži uradne ure. Stranke v Železnikih, ki imajo dosti opravil s pošto, so našle še vedno, odkar omenjena upraviteljica tu uraduje, vse v najlepšem redu. Ne vem tedaj, iz katere lažnjive trte je dopisnik izvil ta «Slovenec» dopis. Stara metoda podlih in breznačajnih ljudi je še vedno, vzeti komu pošteno ime z lažjo. Gospodični bi pa svetoval (če smem namreč) samo toliko, da naj se ponudi Štrajnerju, da mu ob prostem času pomaga razprodajati «patanoštre», če jih dobi zopet kako zalogo iz Rima, in kmalu bo imela pri nekdanjih konsumarjih večjo veljavo. Železnikar.

Ispod Šmarne gore se piše: Prišel je jesenski čas, turistem bode zaprta pot do daljnih planin in zadovoljiti se bodo morali z izleti na gore v ljubljanski okolici, od katerih je najbliža in vsled krasnega razgleda najprijetnejša Šmarna gora. To goro pohaja vsako leto na tisoče romarjev in izletnikov. Vsakdo bi si torej mislil, da mora biti na Šmarni gori za izletnike vse najboljše preskrbljeno. Cerkev, ki pripada župniji vodiški in ima veliko premoženje, je zanemarjena, gostilna pa, ki jo oddaja župnik, v jako slabem stanju. Okna so strohnela, šipe razbite, vnanjih oken sploh ni, mize in stoli, oziroma klopi polomljene, tla menda iz l. 1754. taka, da se ne vidi desk. Ali bi ne bilo mogoče napraviti nekaj novih miz, klopi in stolov, popraviti okna in nabaviti nove posode za gostilno, za katero se dobi precejšnja najemnina? Od najemnika, ki je od danes do jutri na gori, se tega pač ne more zahtevati.

V Kranju, dne 21. septembra.

Osem deželnih zborov se je v ponedeljek sešlo, namreč češki, moravski, gališki, salcburški, gornjeavstrijski, koroški, štajerski in bukovinski. Pred otvoritvijo češkega zbora se je predstavila deputacija socialističnih poslancev, sestavljena iz sodr. Hudeca, dra. Soukupa, Jaroša, Beutla, Seligerja in Schäferja najvišjemu deželnemu maršalu in mu je sporočila zahtevo delavstva glede splošne in enake volilne pravice. Deželni maršal se je zelo izogibal jasnega odgovora; dejal je, da gospodje precenjujejo njegovo moč, da se je posebna komisija že pred dvema leti pečala z volilno reformo, a ni še dovršila svojih posvetovanj i. t. d. Svojege stališča o volilni reformi sploh ni hotel pojasniti. Ob začetku seje so spustili socialni demokratje več tisoč listkov, ki zahtevajo volilno reformo, v zbornico.

Deželnozborovski volilni red za Goriško, ki so ga nedavno skovali Lahi s pomočjo slovenskih klerikalcev, je cesar potrdil. Ta novi red izročja dve tretjini goriskega prebivalstva, ki je slovensko, za nedogleden čas pod tilnik ene laške tretjine. Žalostno je to, žalostno tembolj, ker so pomagali skovati to postavbo — takozvani Slovenci. Po novem volilnem redu ima Goriška 29 poslancev, in sicer 6 iz veleposestva, 7 iz mest, trgov, industrije ter trgovske in obrtne zbornice, 10 iz drugih občin, 6 iz splošnega volilnega razreda. Nadškof je virilist.

Zboljšale se bodo častniške plače, zlasti častnikom do stotnika. Tem pripade 84% name-ranega poboljška.

Madjarski ministri so že zopet odpotovali — kakor poročajo zadnji, pravkar došli viri — v Budimpešto, ker avstrijska vlada ni hotela sprejeti njih zahtev glede nagodbe. Slava je bila torej kratkotrajna. Po svojih časopisih žugajo sedaj madjarski ministri, da ne pridejo več na Dunaj, ampak da bodo morali avstrijski v Pešto, če bodo hoteli imeti nagodbo. Zdi se nam, da diši ta baharija preveč po reklamah.

Papeževa enciklika proti katoliškim «modernistom» je izšla. Reakcionarna je nad vse pričakovanje. Modernistom ni pripisovati kdove kakšnega radikalizma, ali prav lahko se zgodi, da se porode nasprotja, ki bodo Vatikanu še zelo neljuba.

V Turčiji je prišlo med četami, ki so se uprle vsled zaostalih plač in med vladnimi vojaki, ki so prišli, da upor zatrejo, do hudih bojov, v katerem je padlo mnogo vojakov.

Roosevelt bo zopet kandidiral za predsednika republike Združenih držav Severne Amerike.

Punta v Maroku ne bo še konec. Marokanci so se postavili na stališče: Maroko Marokancem. Nočejo ne brzojava, ne železnic, ne policije, ne kontrole. Evropejci, ki so tam že dolgo, bi lahko ostali ter se pečali še naprej s trgovino.

Godovi prihodnjega tedna:

22. Mavricij, Celimir, Miloslav; 23. Tekla, Slavna, Jelašin, Vladimira; 24. Rupert, Sadioj, Struja; 25. Kleofa, Taša, Uroš; 26. Justina, Ljubivoj, Stojzlava, Pravomila; 27. Kozma in Damijan, Radomira, Vojdrag; 28. Vencel, Častimir, Vidica, Večeslav.

Novičar. ≡ ≡ ≡

Imenovanje. Sodni nadoficijal g. Jernej Sot-schnig v Kranju je imenovan vodjem deželne deske pri deželnem sodišču v Ljubljani. — Sodni oficijal g. Frid. Badiura v Kranju je imenovan nadoficijalom.

Osebnosti. Okrajni komisar g. Mihael pl. Zois v Radovljici je dodeljen v službovanje centralni komisiji za ohranitev umetniških in zgodovinskih spomenikov na Dunaju. — Kot mestna učiteljica je nastavljena na tukajšnji dekliški šoli gđc. Inka Šlamberger, gđc. Janjo Miklavčič nadomestuje gđc. Slavica Orehek. — V Naklem je nastavljena kot časna učiteljica gđc. Vilma Vidic.

Iz kranjskega občinskega odbora. Kranjski občinski odbor šteje sedaj 24 mož. Voljenih je 18 odbornikov, vrhutih je priglasenih 6 virilistov, in sicer gg: Vinko Majdič, Mavril Mayr, Franc Omersa, Tomo Pavšlar, Ivan Cof (zastopnik gospe Jelice Pavšlarjeve) in Anton Koblar (zastopnik g. Karela Pollaka). Prvim občinskim svetovalcem in podžupanom je bil izvoljen v zadnji seji g. Ferdinand Polak.

Poroka. G. dr. Josip Vladimir Ferjančič, c. kr. okrajni komisar deželne vlade za Koroško, in gospa Meta Ferjančičeva, roj. Finžgarjeva z Brezji, sta se te dni poročila na Bledu.

Pevski sestanek ima pevski zbor tukajšnje čitalnice prihodnjo sredo, dne 25. septembra, v društvenih prostorih ob 1/9. uri zvečer. Na dnevnem redu je poleg drugih točk blagajnikovo poročilo o stanju pevskega fonda, poročilo o delu pevskega zbora v preteklem društvenem letu in načrt delovanja tega zbora v prihodnji pevski dobi. Ker je sklenil pevski odsek, da poskrbi za naraščaj moškega kakor mešanega zbora, zato se prične letos, zopet enkrat po daljšem premoru, s poukom onega dela glasbene teorije, ki je neobhodno potreben za uspešno proizvajanje narodnih in umetnih pesmi. Na novo vstopivšemu pevcu (ali pevki) je edini pogoj vsprejema posluš. Pouk v glasbeni teoriji in pevske vaje se prične s prvim oktobrom. Dotlej se je treba zglasiti tistemu, ki želi pristopiti k zboru, pri pevskem odseku. Opozarjamo, da je dovoljen k temu pevskega sestanku prost vstop vsakemu, kogar zanima delovanje čitalniškega pevskega zbora.

Odlikovanje. Častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje je dobil g. Anton Rekel, delavec pri kranjski stavbinski družbi na Jesenicah.

Pri zaključnem kegljanju gasilnega društva v Kranju so zadnjo nedeljo prejeli dobitke gg: I. in II. poslovodja Fr. Krener, III. Fran Benedik, IV. Janko Sajovic, V. Karol Depoli, VI. (šaljivega) poslovodja Fran Krener.

Izgubil je v Kranju nekdo včeraj teden ameriškani denar za deset dolarjev. Pošten najditelj naj ga odda proti običajni najdenini v našem upravnistvu.

Gimnazija cesarja Franca Jožefa v Kranju šteje začetkom sol. leta 1907/8 323 rednih in dva zasebna učenca. Na zavodu obstoje 8 osnovnih in 3 vzporedni razredi. Novoimenovani ravnatelj, g. Ignacij Fajdiga, je dne 18. t. m. prevzel vodstvo gimnazije.

Cerkvena tatvina. V farni cerkvi v Predosljih pri Kranju so neznanim tatovi vlomili v tri nabiralnike in odnesli okoli 20 K drobiza.

Občni zbor slovenskega planinskega društva v Kamniku se vrši dne 2. oktobra ob 8. v dvorani hotela Fischer v Kamniku. K obilni udeležbi vabi društvenike in prijatelje planin, odbor kamniške podružnice.

Umrli je v Škofji Loki c. kr. avskultant gosp. Peter Levičnik. N. v m. p.!

Zdravišče in kopališče v Kamniku je kupil g. dr. Hermann od svoje soproge za 90.000 kron. Čipkarski tečaj v Železnikih je bil otvorjen dne 16. t. m. Otvoril ga je vodja c. kr. centralnega čipkarskega kurza na Dunaju g. I. Vogelnik. Kot učiteljica je nastavljena gđc. Reven iz Idrje.

Izredni solnčnici. Trgovec Vrtnšek na Rečici pri Bledu ima na vrtu dve solnčnici, ki sta po 3 m 85 cm visoki. Ena ima cvet, ki meri 40 cm v premeru, druga pa šteje 28 razvitih cvetov. Istemu trgovcu cvete jablan že osem dni.

Sorška afera pred sodiščem — končana. Te dni se je dostavil odlok obsojencem iz sorske afe-re, ki so prosili za pomiloščenje. Pomiloščena sta Vencel Bukovec in Marija Bukovec, ki sta bila obsojena na 3, oziroma na 2 dni zapora. Dalje sta pomiloščena Ana Dolinar in Juri Oman, ki sta bila obsojena na 5, oziroma na 10 dni. Za pomiloščenje so prosili tudi Ivan Luštrek, ki je bil obsojen na 3 mesece, Franc Bukovec, ki je dobil 10 tednov, in Andrej Dolinar, obsojen na 10 dni. Njih prošnja je bila brezuspešna in niso pomiloščeni.

Društvena godba v Goričanih priredi dne 29. septembra 1907 na vrtu gospoda Jerneja Kovačiča v Rakovniku jesenski koncert s kegljanjem za dobitke. Vspored: Godba, kegljanje, petje, ples, koriandoli, prsta zabava. V mraku umetalni ogenj. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev. Kegljanje se prične že v nedeljo, dne 22. septembra ob 2. uri popoldne ter se zamore vsakdo v teku celega tedna od 7.—11. ure zvečer udeležiti kegljanja.

Smrten padec. V Hribeih pri Moravčah je padel 59 letni kočar Valentin Završnik z oreh, ko ga je tresel in se pri tem ubil.

Sedemdesetletnico je obhajal dne 18. t. m. g. Mihael Vošnjak, oče slovenskega posojinistva. Na mnoga leta!

Iz Železnikov. Pred nedavnim časom je srečal dr. Krek na Češnjici nekaj Železnikarjev, ki so imeli rdeče kravate. Misleč da so socialni demokratje,

jih nahruli: «Ko bi imeli vi še rdeče nosove, potem bi bili šele fest!» Fantje so bili sicer užaljeni, vendar mu niso odgovorili, kakor bi bil zaslužil, ker so bolj olikani kot državni in deželni poslanec in doktor bogoslovja. Enega pa je zelo mikalo, da bi mu bil rekel: «Vaš nos bi bil še mnogo bolj rdeč kot naše kravate, da niste se v pravem času postali abstinent.»

Družba sv. Cirila in Metoda je izdala umetniško izdelane sprejemnice za vse redne svoje člane in podpornike. Stori la je to radi tega, da se članom preskrbi lep viden znak članstva pri naši družbi. Te sprejemnice z umetniško sliko sv. Cirila in Metoda je mogoče tudi v okvir dati. Na sprejemnici je natisnjen tudi izvleček družbenih pravil. Podružnice naj bi naročile večje število teh sprejemnic, s katerimi naj bi privezali tesneje člane naši družbi. Vsak, ki sprejme to sprejemnico, naj bi plačal vsaj 20 vin. — seveda bi bil višji znesek družbi še bolj všeč.

Družbeni koledar je že v tisku in inseratni del bo zaključil svoje nabiralno delovanje s 1. oktobrom. Slovenske tvrdke naj upoštevajo, da je ta koledar najbolj razširjen in ga je najti v vsaki narodni hiši. Cene inseratom so odmejene jako zmerno, vsled tega pričakujemo, da se bodo solidne narodne tvrdke prijavile na vodstvo družbe sv. «Cirila in Metoda» v Ljubljani.

GLIIL odborova seja «Slovenske Matic» v Ljubljani se vrši v sredo, dne 25. septembra t. l., ob petih popoldne v društveni pisarni. Na sporedu je med drugim: Volitev društvenega predsednika in poročilo o zahtevi g. prof. v p. J. Jesenka, da se mu izroči iz zapuščine Antona Kneza tretjino deležev «Narodne tiskarne».

Kapelan Zabret je — kakor se govori — ušel čez lužo z denarjem, kolikor ga je izprešal od gorjanskih fantov za uniformiranje strelskega društva. Zadržna zveza mu je preskrbelala 1500 K, seveda na podpis nekega zapeljanega kmetiča, ki bo moral šteti zanj svetle kronice. Gorjanskim dekletom je jako žal po brščem fantu.

«Nemška nevarnost na Gorenjskem.» Pod tem naslovom smo zadnjič priobčili članek, ki je vzbudil mnogo pozornosti. Sedaj nam je došlo pojasnilo, da bi to podjetje ne napravil tuj, temveč domač kapital, kar nas pa mora samo veseliti.

Prememba posesti v Radovljici. G. Fran Hudovernik je svoji dve hiši na trgu prodal za 18.000 K, in sicer je jedno kupil klepar g. Miha Mencinger, drugo pa mizar g. Fran Presterl.

Novosti v poštnem prometu. Radi hitrejšega prometa in večje udobnosti za občinstvo namerava poštna uprava uvesti nekaj izprememb v tehničnem oziru. Najprej se bodo za poskušnjo postavili v večjih mestih avtomati za rekomandirana pisma, katera se bo tudi lahko odposiljala, ko bo pošta že zaprta. Nastavili se bodo pri poštah tudi avtomati, ki bodo prodajali poštne vrednotice, predvsem znamke. To uredbo moramo pozdravljati s posebnim veseljem. Nujni zavoji se bodo brez ozira na njih obseg sprejemali v odposiljatev. Od 1. oktobra t. l. se bodo smele tudi manjše dopisnice odposiljati nego doslej, toda nikakor ne pod višino 7 cm in dolžino 10 cm. Poština se ne bo zvišala razen pri pismih s težo nad 250 gramov. Doslej so se namreč pisma sprejemala samo do teže 250 gramov, zdaj pa hočejo uvesti novost, da bodo smela pisma biti do 500 gramov teška.

Z Gorenjskega nam pišejo. Klerikalci na Vrh-niki se hvalisajo, da se bodo kmalu iznebili vseh liberalnih mogočnežev. Ne hvalijo naj se prezgodaj, ker tudi klerikalce bode veter odnesel na druge kraje. Dolgi Matevže bo šel v Zaplano, kjer bo čredo pasel namesto sedanjega, ki pride na Gorenjsko blizu Kroke, kjer bo za njegove razmere «slabo» zdravje bolj primeren kraj. Poteguje se za tisti kraj še nekdo, ki rad poje pri vinu s tistim, ki ljubi ženski zbor. Pravijo, da bo dobil tisti, ki bo odvil profesorju iz zavodov, koristno delo. Tako bo toraj vsem ustrezno. Bajer v Selcih pa tudi odrine na veselje fantov, ki vedo dolžnosti do svojih deklet. Vsem toraj srečno pot in dobro srečo pri vseh duševnih in telesnih delih.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. V zadnji odborovi seji družbe sv. Cirila in Metoda so se izvršila sledeča imenovanja: za Trst g. Ciril Petrov, izprašani učit. kandidat in gđc. Rozalka Goli izprašana učit. kandidatinja; — za vrtec v Hrastniku gđc. Alojzija Ant. Kuster, vrtnarica; za drugi vrtec, ki se ustanovlja pa gđc. Marija Poglajenova, vrtnarica; za vrtec na Jesenicah vrtnarica gđc. Angela Rekarjeva.

Samo nemške uradnike imajo menda na postaji na Jesenicah. V nedeljo so imeli službo stirje uradniki, izmed katerih nobeden ni znal niti besedice slovenski. Slovensko občinstvo, ki ga je bilo polno na kolodvoru, je zaman zahtevalo v svojem jeziku voznih listkov, službujoči uradnik ni hotel poznati slovenskih postajnih imen. Ljudje so se pritoževali in glasno zahtevali, naj se jim pošlje uradnika, ki bo vešč slovenskega jezika. Da se njihovi zahtevi ni ugodilo, je naravno, saj so bili v službi sami taki uradniki, ki ne znajo ali nočejo znati niti besedice slovenski. Opetovano smo že protestirali proti postopanju železniške uprave, ki nastavlja na naših tleh, kjerkoli ji je le mogoče, nemške uradnike, ki vsled neznanja jezika absolutno niso sposobni za službovanje na Slovenskem. Kakor a vse kaže, so pritožbe slovenskega občinstva in

časopisja popolnoma brezuspešne, zato pozivamo slovenske poslance, naj store svojo dolžnost in železniško upravo prisilijo, da bo na naših slovenskih tleh nastavljala samo take uradnike, ki so vešč slovenščine!

Tatinski uslužbenec. 18letni mizarški pomočnik Jožef Rožanec je v St. Vidu nad Ljubljano gostilničarju Valentinu Jagru tekom šestih mesecev pokradel 360 K denarja. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Uboj s sekuro. V nedeljo zvečer sta se hlapca Gregor Troha in Jakob Tavčar v Javorju pri Skofji Loki sprla in strela. Ko je Tavčar sunil Troha z roko, je ta zgrabil sekuro in udaril nasprotnika z njo po zadnji strani glave, da se je zgrudil in v par minutah umrl.

Kar klerikalci — to lažjiveci! Naprošeni smo objaviti naslednje: Bil sem prisoten razpravam, ki so se 8., 9., 10., 11., 12. septembra vršile na kongresu «Svobodne Misli» v Pragi. Nisem zamudil niti minute. Navzoč sem bil tudi razpravam komisij za «Svobodno šolo», za «Ločitev cerkve od države» ter deloma razpravam komisije «Domoljubje in Svobodna Misel». Torej lahko rečem, da mi je podrobno znano vse delovanje kongresovo. Čital sem poročila čeških in nemških listov, svobodomiselnih, konservativnih in klerikalnih. Čital sem tudi glasilo čeških klerikalcev «Čeha». Najumazanejša poročila klerikalnega «Čeha» je bilo pa še — biser proti pisavi katoliških duhovnikov v ljubljanskem «Slovincu». Da so mojstri v lažeh ti Kristusovi namestniki, to sem vedel. Ali da so pa tako mizerni, tako barabski, tako antikristovski, no, o tem nisem bil prepričan. Ali čital sem «Slovenca»: pred očmi so mi zaplesale črke, mesto črk so se pokazali rožički — koj za njimi kristjanski hudički — videl sem dovolj. Žegnani gospodje! Pokazali ste se v pravi luči! Le tako naprej! Tudi to ubogo slovensko ljudstvo, katero imate še v kreppljivih, bo spoznalo vas v pravi podobi... Poročila o kongresu «Svobodne Misli» v ljubljanskem «Slovincu» so zlagana, lažnjiva, od prve do zadnje vrstice, izmišljena od «namestnikov božjih». Laž je, da je menih P. Schachleitner razbil svetovni kongres «Svobodne Misli» («Slov.» št. 211) — ker ta P. Schachleitner sploh ni prisostvoval niti eno minuto kongresu. Laž je, da so bili na kongresu skandali, da je grozil tepež i. t. d. («Slov.» št. 209.) Kongres pa se je tako dostojanstveno vršil, da si dostojanstvenje niti misliti ni mogoče. Laž je — no, vse, kar je «Slovenec» poročal o kongresu je velika laž... O priliki bom pokazal še na več reči. Da osvetlim klerikalno poročanje, povem še to-le: Slovenci, organizirani v slovenski sekciji «Svobodne Misli» smo izdali drugi dan kongresa letak v francoskem jeziku pod imenom «Memoire des Slovenes», v katerem smo pojasnili razmere na Slovenskem ter v par poglavjih očrtali našo kulturno in politično zgodovino. Klerikalni češki dnevnik «Čech» pa je pisal o tem letaku to-le: «Slovenci so izdali o kongresu spomenico, v kateri tožijo, da jih Madjari silno tlačijo ter pritiskajo k tlom...» In iz tega «Čeha» črpa «Slovenec» svoje laži, ki jih seveda še veča in veča! A. K.

Poročilo o 185. vodstveni seji «Družbe sv. Cirila in Metoda», ki se je vršila 28. vel. srpana v «Narodnem domu» ljubljanskem. Prisotni: prvomestnik: Senekovič; odborniki: dr. Bleiweis, Črnagoj, Hudovernik, dr. Merhar, dr. Novak, Pahernik, Svetec, dr. Svetina, Vrhovnik, dr. Zerjav in nadzornik: dr. Ravnihar. Po pozdravu se izvrši konstitucija vodstva v smislu § 18. družstvenih pravil ter se izvolijo: Prvomestnikom namestnikom Svetec, zapisnikarjem dr. Svetina, blagajnikom Hudovernik; dalje v ožji odbor: za tekoča opravila: Senekovič, Svetec, dr. Svetina, Hudovernik, Vrhovnik in dr. Zerjav; v šolski odtok: dr. Bleiweis, Črnagoj, dr. Svetina, Vrhovnik in dr. Zerjav; v gospodarski odtok: dr. Bleiweis, Hudovernik, dr. Novak, Vrhovnik in dr. Zerjav. Vse volitve so se vršile v vsiklikom in enoglasno. Po razpravi o tržaškem šolstvu sklene vodstvo, da se dovoli na petrazredni deški ljudski šoli pri sv. Jakobu v Trstu vspešnica prvemu razredu, v sredini mesta pa se otvori nova družbina deška in dekliska šola, kot podružnica sentjakobske deške in dekliske petrazrednice. Za enkrat se otvorita prva razreda. — Po posvetovanju o štajerskem šolstvu sklene vodstvo, da se ima otvoriti vspešnica že obstoječega vrta v Hrastniku; vrtec v Gaberju se v kratkem otvori; glede Mute pa je vkreniti vse potrebno, da se za gotovo otvori že ob novem šolskem letu, t. j. spomladi dvorazrednica za dečke in deklice. Po razpravi o koroškem šolstvu se sklene, da se ima v najkrajši dobi otvoriti nova družbina šola na Strmcu. Razpravljajo o goriškem šolstvu sklene vodstvo, da pozdravi ideje o ustanovitvi narodne šole v Krmini. Poživiti se ima brisko podružnico; izreče se zahvala marljivima delavcema v Krmini; gg. učitelju Orlu in veleposestniku Brzetiču. Določa se tudi družbin prispevek za stroške bodoče šole na Krmini. Vodstvena seja je dalje rešila daljšo vrsto upravnih in osebnih zadev, vzela na znanje odpoved pogodb s Škerljem glede piškotov in s Krsnikom glede šampanjca. Pokroviteljstvo se je priznalo trboveljski moški in ženski podružnici po dvakrat in ribniški moški in ženski podružnici po enkrat. (Zastopnik I. dr. Anton Schiffer,

zastopnica II. g. Julija Tomšičeva.) Konečno je sklenilo vodstvo poslati vsem podružnicam okrožnico, s katero se povdarja narodno, vseslovensko in nadstrankarsko stališče družbeno, podružnice pa pozivlja k energičnejšemu sodelovanju. Izrekla se je tudi zahvala odstopivšim: prvomestniku gospodu Tomo Zupanu in odbornikom: gg. Antonu Svetku in Ivanu Subicu.

Vseslovenski trgovski shod v Ljubljani. Slovensko trgovsko društvo «Mercur» v Ljubljani je sklenilo, da priredi v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. v Ljubljani vseslovenski trgovski shod. Potrebo prireditve takega shoda je odbor smatral za dano, potrdile so ga v tem mnenju izjave, ki so mu došle od drugih stanovskih organizacij, trgovcev v Celju, Trstu in Govici, pa tudi odgovori, ki jih je prejel od svojih zaupnikov v Ljubljani in izven Ljubljane. Odbor se je obrnil do raznih odličnih mož, ki so drage volje izrekli svojo pripravljenost, da obiščejo shod in sprejmo referate. Poseben pripravljani odbor je dobil naročilo, da določi program za trgovski shod, ki se mora izkazati kot veličastna manifestacija slovenskega trgovstva.

Napovedani shod gostilničarjev se je vršil te dni v Ljubljani. Gostje so prišli iz Gorenjske, Dolenjske, Štajerske in Primorske. Predsednik je povdarjal potrebo organizacije. Pozdravil je zborovalce župan Hribar, zastopnik vlade in zastopnik trgovsko-obrtno zbornice, dr. Blodig v imenu trgovskega ministrstva. Sprejeli so peticijo proti poizkuševanju kleti v Ljubljani, glede «bursensankov» ali «osm'in», da se imajo odpraviti. Peticija se izroči kranjski in primorski vladi. Če pivovarjari podražijo pivo, naj se napravi lastna pivovarna na Gorenjskem; ustanovila bi se na deleže. Sprejeli so predlog, da deželni odbor kranjski in goriški naj sestavi zakon-ski načrt, da morajo oni, ki imajo vino doma, plačevati dež. in obč. užitninske davke. Protestirali so proti dajanju koncesij v najem tretjim osebam. Govorili so o odpravi prodaje piva privatnikom naravnost iz pivovaren, odpravi privatnih nekonces. izkuhov i. t. d. Shod je bil velevažen ter obrodi za krčmar-sko obrt brez dvoma dobre uspehe.

Ukradena polkova zastava. Na Nizozemskem se je dogodila tatvina čisto posebne vrste: Ko se je vrnil četrti pehotni polk po vojaških vajah v garnizijo nazaj, so opazili, da je nekdo polkovno zastavo ukradel. Odtrgal jo je od droga.

Ogromni požar v Antverpah je vničil na 12 hektarjih blaga in poslopij v vrednosti nad 4 milijone kron.

Najdebelejše drevo raste na pokopališču v Tuli (Mehika). Drevo se imenuje «Taxodium mucronatum Tenore» ter meri v poldrugem metru nad zemljo v obsegu 33 in pol metra, v premeru pa 11 m. Visoko je drevo 36 metrov.

Od kod so naše številke? Z vprašanjem, odkod izvirajo naše številke, se bavi dr. K. Miške iz Jokohame v predavanju, ki je bilo tiskano v Bremenu. Miške je prišel na podlagi mnogih raziskavanj do zaključka, da izvirajo arabsko-indske številke od kineskih. Primerjanje kitajskih števil z našimi kaže, da so nastale naše številke iz onih, posebno ako izkušamo s peresom v eni potezi zapisati kitajske številke, začrtane s čopičem v posameznih, ločenih črtah. Posebno jasno je to pri številkah 1 do 4, a tudi težje, kakor 5, 6, 7 in 9 kažejo veliko podobnost. Četudi se do danes upira izpeljava številke 8 vsem poskusom razlage, vendar ta izjema ne more govoriti proti ozki sorodnosti naših in kitaj-skih števil. Morda imajo celo arabske in kitajske številke še starejšo, skupno prvotno obliko.

Kruh se draži v turški Mali Aziji. Razkačeno prebivalstvo je v okolici mesta Erzeruma ubilo dva trgovca z žitom.

Velik vihar z nevihto je razsajal te dni skoro po celi Francoski. Strela je ubila več ljudi. Največ škode je po vinogradih.

Živinska kuga razsaja na Bolgarskem, zlasti med govejo živino. Sofijski list «Den» napada živinozdravnike, češ, da so z neprevidnostjo in malomarnostjo zagrešili razširjenje kuge.

Meblirana
SOBA
se takoj odda na glavnem trgu.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180—10

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

prilagojena svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Loterijska srečka dne 14. septembra t. l.

Trst 9 18 55 8 81

Perlo

163 5—1

:: Franckova ::

Perl-rž

pridatek in namestek za kavo

dobiva se povsod!

Hiša s poljem

oziroma stanovanje se takoj odda v najem v Čirčah hišna št. 18 p. d. pri Ulčarju.

Več se izve pri posestnici Katri Kodran v Čirčah. 153 3—3

Vsaka ponaredba in ponatisek je kaznjivo.

Edino pravi

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zalepom 5 K. 91 26—8

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam vnetjem, poskodbam i. t. d., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in že od nekdanj sloveči.

Naročila naj se naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaski Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

M. Rant v Kranju

prilagojena slavnemu občinstvu v nakup

otroške vozičke

od 5 glđ. — do 20 glđ. 56 12—9

košarice in kovčke kakor tudi razno galanterijsko in špeci-rijsko blago po najnižjih cenah, na debelo in drobno.

Fateol

redilna krma za prašiče, 1 zavoj 10 kr.

Andropogon

steklenica glđ. 1-50, najbolje sredstvo za rast in proti izpadanju las.

Milosovo. Karte za igro. Palco. Srajce in nogavice. Čepice za dečke in odrasle. Pipe za sode najboljše kvalitete (Eibenpippen).

Najboljše strune za gosli, citre in kitaro.

Pelinkovac

liter 1 goldinar 20 krajcarjev.

Preblavica (Preblau-Sauerbrunn)

1 zaboj glđ. 6-50.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Špecialiteta: 152-5

valjični zastori (Rollbalken).

Za novo šolsko leto!

VSE ŠOLSKE POTREBSČINE ZA LJUDSKE IN SREDNJE SOLE; PISALNO IN RISALNO ORODJE, VSE NAJBOLJŠE KAKOVOSTI UKUSNO IN TRPEŽNO IZDELANO TER PO NAJNIZJIH CENAH

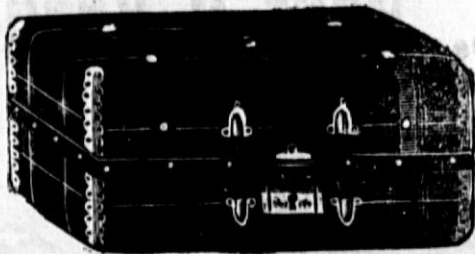
prodaja.

Janko Kocmut

Kranj glavni trg poleg farne cerkve Kranj

TRGOVINA

z galanterijskim in norimberškim blagom. Velika zaloga vsakovrstnega papirja in vseh pisarniških potrebščin; dalje različnih šolskih torbic, ročnih kovčkov, denarnic, različna toaletna mila in parfumov, pletenice in košar, različnih krtičič za zobe, za snaženje zob Seydlin, Odol in Kalodont.

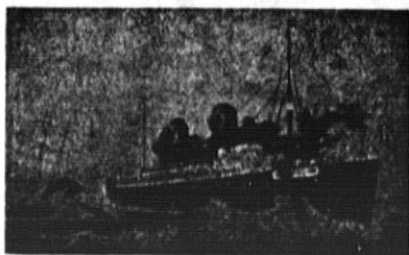
Otroški vozički v veliki izbiri!

DALJE PRIPOROČAM CENJ. DAMAM ZA ROČNA DELA RAZLIČNE PREDTISKARIJE NA PLATNO I. T. D. TER JUTO (ALI «ONGRES STOFF») IN VSE ZRAVEN SPADAJOČE PREDMETE: KAKOR SVILA IN SVILNATO PREJO I. T. D. 147 6-4

RAZGLEDNICE V VELIKI IZBIRI!

Postrežba točna! Cene nizke!

Tukaj se tiskajo tudi monogrami.

Samo
6
dni

Kavre-New-York

voziyo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekomorske družbe Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Kavre v Ameriko.

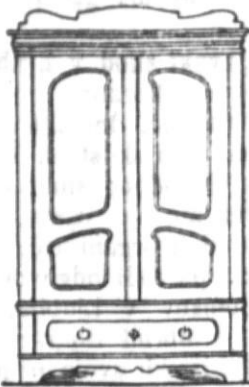
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna v Ljubljani. Dunajska cesta 18 v novi hiši «Kmetске posojilnice», nasproti znane gostilne pri «Figovcu». 143 26-6

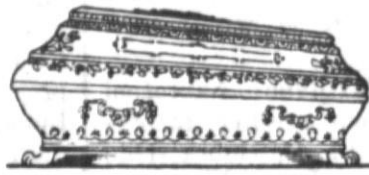
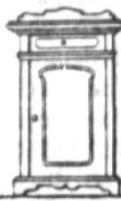
Anton Drukar

mizar, KRANJ št. 58 priporoča sl. p. n. občinstvu svojo zalogo hišne oprave iz mehkega in trdega lesa.

Usoja si tudi sl. p. n. občinstvu naznanti, da je otvoril za mesto Kranj in okolico nov

156 4-2 pogrebni zavod, kjer bo imel vedno na razpolago vsakovrstne potrebščine za mrtvaske odrede od najbolj priprostih do najfinejših, kakor tudi kovinaste krste, ter vse v to stroko spadajoče potrebščine po najnižjih cenah.

Najbolje je najceneje.

Pod to znamko je spoznati prodajalne,

v katerih se prodajajo samo Singerjevi šivalni stroji

Popravila točno in cenno.

Singer Ko., akc. druž. za šivalne stroje Kranj, glavni trg 192.

35 52-34

Zaloga olja, šivank in posameznih delov.

Nad 5000 fillijalk po vsem svetu.

Stari stroji se zamenjajo.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Jzdelovatelj D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 204 52-50

Ilustrovani ceniki zastoj.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države.

Ustanovljeno l. 1831.

C. KR. PRIV. OBCNA ZAVAROVALNICA

Assicurazioni Generali v Trstu.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron.

Dosedaj izplačane škode nad 850 milijonov kron.

Družba zavaruje: Na življenje in doto v vseh mogočih sestavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbe zvonov in zrcalnih oken.

Sprejema tudi zavarovanja: Zoper telesno nezgodo in točo. 93 8-5

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetlost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani Marijin trg, Sv. Petra c. 2, v lastni hiši.

Zastop v Kranju pri g. Josipu Golobu, „Stara pota“.

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

Ekspozitna trgovina na vse dele sveta.

Fr. Čuden • urar

Ljubljana, Prešernove ulice nasproti franciškanskega samostana

priporoča svojo bogato tovarniško zalogo najboljših in najfinejših ur, zlatnine, srebrnine, kina-srebra in dragoc. kamnov.

Razpečavam le prve vrste blago.

Zadovoljujem se z malim dobljčkom.

Na zahtevanje pošiljam cenike (s koledarjem) brezplačno in poštnine prosto.

33 26-26

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.

Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamenterja, porte in žnore, resice, krepice in žnore za tapetnike.

Krepi in flori za žalovanje.

Zlate in srebne resice, čipke in žnore.

Serpe

iz svile, šipk in volne. Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlačke, otroške perilo in odevje za vozičke.

135-8

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz karčuka.

Sukanec za šivanje, pleteni in vezanje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Jdrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za nevsate, mirtovi venoi.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrci in potrebščine za modrce.

Glave-rokavice in rokavice za uniformance, pletene, letne in zimске rokavice.

Kopalno perilo, dišave, mila in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapetnice, naprsniki in žepne rute.

Pravo Jagrovo normalno perilo, tricoot-srajce, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in sport-pasovi.

Nogavice, naramnice, odevje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meže, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovratniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki l. t. d., l. t. d.

Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne!

Razpošiljam po poštne povzetju za 12 K 50 vin.

krasno, dobro in moderno opravo

katera obstoji iz sledečih predmetov:

Fina bela ali barvasta srajca št. 7. Dobre spodnje hlače.

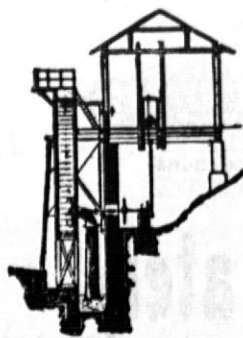
Lepa spalna srajca. 1 ovratnik po želji. Krasna kravata. 1 par trpežnih nogavic.

Močna brisalka. Isvrstne naramnice. 3 dobre žepne rute

vse v škatli lepo aranžirano.

Razpošiljam z obratno pošto. Ako bi kaj ne ugaljalo, vrnem denar nazaj.

G. Tönnies

122-13

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom.

Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

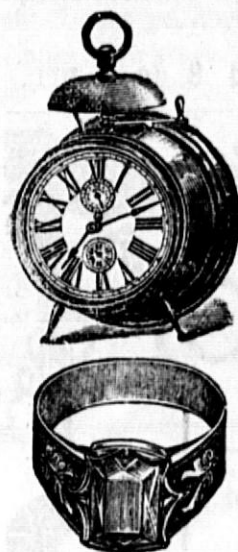
Večkrat premirano!

Glinaste peči 123-17

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Mavricij Smolej

urar na Jesenicah št. 19

priporoča svojo veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na niha, pretane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 140 K. Žepne ure od K 120 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-33

Šolske potrebščine

kakor šolske torbice, nosila za knjige, knjige za ljudske šole, zvezki za višje in nižje razrede, črnilo in barve, vsakovrstno pisalno in risalno orodje ter druge šolske predmete v obliki izberli na debelo in drobno dobite pri

Antonu Adamiču v Kranju

naspr. urarja J. Suttnerja nasl.

Dalje priporoča

naspr. urarja J. Suttnerja nasl.

svojo bogato založeno trgovino galaterijskega, norimberškega, modnega in drobnega blaga, pletenin in tkavin, igrač, in papirja.

Kramarsko in krošnjarsko blago v veliki izberi.

Zaloga igralnih kart.

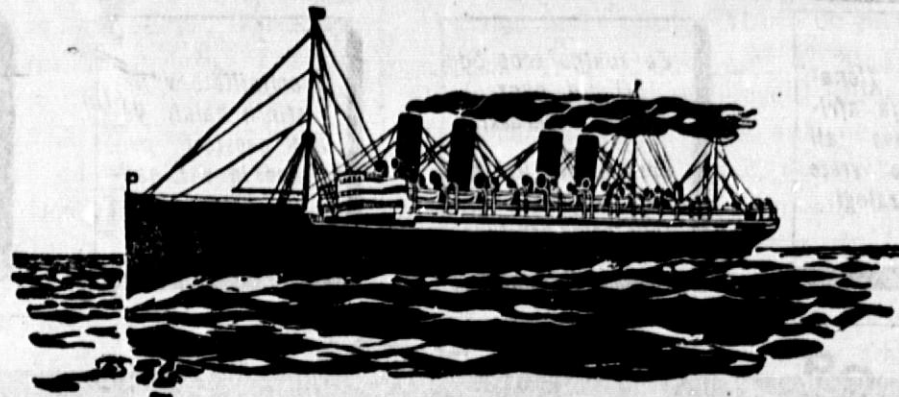
Največja tovarniška zaloga vsakovrstnih otroških vozičkov od 9 K naprej, ročnih in tržnih tašk, potovalnih kovčegov in korb, nahrbtnikov in palic za hribolazce.

Prepričajte se o nizkih cenah in solidni postrežbi.

58 52-25

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki 'Severnonemškega Lloyd'a' iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne 'Pri starem Tišlerju'.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 228-45

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da je zaloga za jesensko sezono tako v oblekah za gospode in dečke kokor v konfekciji za dame popolna in se priporoča za prav obilen poset, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo s spoštovanjem

157 6-3

Gričar in Mejač.

M. Podkrajšek
 frizer za dame in gospode
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na
 147 52-8 sproti hotela „Union“

preporoča za gojitev las in za umivanje gl. ve svoj zdravniško priporočen gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloge vsakovrstnih vpletik striženih in zm. šanib las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujete se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka. Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec
H. Suttner v Ljubljani

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d. Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

St. 502. Nikelnasta ankerremontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2 45, enaka iz pravega srebra gl. 3 95, ista z dvojnatinim tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 6 50 in naprej.

St. 505. Prava srebrna cilindreremontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4 85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5 95 in naprej.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.
 Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

6-36

Ljubljana (Kollizej) R. Lang Marije Terezije cesta
 19 126-13 Začlagatelj društva
 c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijalitet: Gostilniški stoli.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraski.
 Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Specijalitet v nevestnih balah. Veliki prostori, priključno in v I. nadstropju.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalniki, miza, stensko ogledalo.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozlički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotela, vile in za letovišča 52 gl.

 MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobotehnični atelje
Oton Seydl
 pri g. dr. E. Globočniku
 v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebnne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGANU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIJALIST.

111-14

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI
 registrirana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah
 sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

Rezervna zaklada iznaša:
K 72.035

Denarni promet v letu 1906.:
K 3.500.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila
 se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

4 1/2 0/0

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop.** in **od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.**

Postno-hranilnični račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

110-12